

AGENTSCHAP UITBETALING GROEIPAKKET

Beslissing Geschillencommissie nr. 2024/096 van 23 augustus 2024

INLEIDENDE SAMENVATTING

In het kader van een onderzoek naar mogelijke fraude met sociale uitkeringen werd door de uitbetalingsactor een controle door een gezinsinspecteur aangevraagd. De gezinsinspecteur concludeerde dat er feitelijke samenwoning was in hoofde van verzoekster. De uitbetalingsactor ging over tot terugvordering van een bedrag van 1.200,83 euro, bestaande uit de sociale toeslag en de helft van de leeftijdsbijslag voor de maanden juni 2021 tot en met januari 2023, de extra sociale toeslag in november 2022 en de schooltoeslag voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023.

De raadsman stelt dat verzoekster gedurende enige tijd de mantelzorger was van een 95-jarige oude man maar dat zij geen gezin en geen koppel vormen en dat deze geruchten kaderen in de vechtscheiding van verzoekster met haar toenmalige echtgenoot.

De uitbetalingsactor weerhield op basis van de vaststellingen van de gezinsinspecteur - gestaafd op eigen onderzoek, buurtonderzoek, inlichtingen van derden, het verslag van de privédetective ingeschakeld door de familie in het kader van vrees voor erfenisbejag - en een analyse van het verbruik van de nutsvoorzieningen, samenwoning en feitelijke gezinsvorming.

De Geschillencommissie wijst er op dat art. 3, § 4, 4° BVR Sociale Toeslagen en art. 3, §2, 9° lid, 4° BVR Selectieve Participatietoelagen bepaalt dat een registratieformulier van de mantelzorger, die niet een persoon is met wie de begunstigde gehuwd is, de vorming van een feitelijk gezin kan weerleggen. De uitbetalingsactor ging op basis van het bijgebrachte attest over tot regularisatie van het dossier voor de periode van 1 juni 2022 tot en met 31 januari 2023. Voor de periode van 1 juni 2021 tot en met 31 mei 2022 wordt evenwel geen attest bijgebracht.

Na beraadslaging oordeelt de Geschillencommissie dat de vordering ongegrond is in die zin dat dient te worden vastgesteld dat verzoekster in de periode van 1 juni 2022 tot en met 31 januari 2023 samenwoonde en een feitelijk gezin vormde overeenkomstig artikel 1, 2° juncto art. 3, §3, 1° BVR Sociale toeslagen en art. 3, §2, eerste lid, juncto art. 3, §2, 8° lid, 1° BVR Selectieve Participatietoelagen en dat verzoekster geen bewijzen bijbrengt om de samenwoning in die periode te weerleggen.

Opgroeien

Opgroeien
Geschillencommissie Groeipakket
Hallepoortlaan 27
1060 BRUSSEL
opgroeien.be
groeipakket.be/geschillencommissie

OPGROEIEN REGIE GESCHILLENCOMMISSIE GROEIPAKKET

BESLISSING

NR. 2024/096

23 augustus 2024

REPERTORIUMNR. GC/24/A0020

INZAKE : Mevrouw, wonende te,

- Verzoekster -

Hebbende als raadsman: Mr., met kantoor te,
.....

TEGEN :

....., uitbetalingsactor, met maatschappelijke zetel te
.....;

- Verwerende partij –

1. Over het procedureverloop:

Gelet op het verzoek dat per e-mail d.d. 14 januari 2024 door de raadsman van verzoekster werd ingediend bij de Geschillencommissie Groeipakket¹, gericht tegen de beslissing van verwerende partij d.d. 12 december 2023;

¹ Bij de bepalingen van artikel 104, 1^e lid van het Groeipakketdecreet werd er bij Kind en Gezin (Opgroeien Regie) een geschillencommissie ingericht. In toepassing van het 2^e lid van voormeld artikel kan er tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan na afloop van de termijn waarin hij op basis van dit decreet een beslissing moet nemen (met uitzondering van de in het 3^e lid bepaalde uitzonderingen), alleen beroep worden ingesteld bij deze geschillencommissie.

Gelet op de beslissing van de Geschillencommissie d.d. 23 januari 2024 waarbij aan verzoekster en haar raadsman de ontvankelijkheid van het verzoek werd meegedeeld;

Gelet op het feit dat deze zaak aanvankelijk werd ingepland voor behandeling door de Geschillencommissie Groeipakket op 19 april 2024;

Gelet op de gedeeltelijke regularisatie van het dossier voor de periode van 1 juni 2022 tot en met 31 januari 2023 door verwerende partij naar aanleiding van het op 14 april 2024 door de raadsman van verzoekster bijgebrachte attest van mantelzorg;

Gelet op het feit dat de raadsman van verzoekster aandringt op behandeling van het dossier voor de periode van 1 juni 2021 tot en met 31 mei 2022;

Gelet op het feit dat alle partijen behoorlijk in kennis werden gesteld dat zij hun belangen op de zitting van 23 augustus 2024 kunnen komen verdedigen of zich daarbij door een raadsman of een gemachtigde kunnen laten vertegenwoordigen;

Gelet op het feit dat noch verzoekster of haar raadsman, noch verwerende partij is verschenen of zich heeft laten vertegenwoordigen op de zitting van 23 augustus 2024;

Er werden geen leden van de Geschillencommissie gewraakt.

2. Over de feiten van de zaak:

Verzoekster ontvangt een Groeipakket van verwerende partij voor het kind (° 2012).

Verzoekster was gekend als alleenstaande moeder en ontving in de periode van juni 2021 tot en met januari 2023 een sociale toeslag voor het kind Voor die periode ontving verzoekster eveneens de volledige (in plaats van de gehalveerde) leeftijdsbijslag voor het kind. Zij ontving eveneens de selectieve participatietoelage (schooltoelage) voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023.

In het kader van een onderzoek naar mogelijke fraude met sociale uitkeringen werd er door verwerende partij een controle door een gezinsinspecteur aangevraagd. De gezinsinspecteur concludeerde op basis van het gevoerde buurtonderzoek, informatie van derden en een analyse van het verbruik van de nutsvoorzieningen dat er feitelijke samenwoning was tussen verzoekster en de heer

Verwerende partij ging over tot een herziening van het dossier van verzoekster, rekening houdend met zowel het inkomen van verzoekster en de heer Om die reden ging verwerende partij bij beslissing d.d. 12 december 2023 over tot terugvordering van een bedrag van 1.200,83 euro, bestaande uit de sociale toeslag en de helft van de leeftijdsbijslag voor de maanden juni 2021 tot en met januari 2023, de extra sociale toeslag in november 2022 en de schooltoelage voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023.

Verzoekster kan daar niet mee instemmen; haar raadsman stelt dat de heer een 95-jarige oude man betrof waar verzoekster gedurende enige tijd de mantelzorger van was en dat zij geen gezin en geen koppel vormen, maar dat deze geruchten kaderen in de vechtscheiding van verzoekster met haar toenmalige echtgenoot.

De raadsman van verzoeker bracht in het kader van de procedure voor de Geschillencommissie op 14 april 2024 een attest van mantelzorg van de Liberale Mutualiteit bij. Verwerende partij nam op basis daarvan contact op met de mutualiteit om de exacte periode te kennen waarvoor verzoekster geregistreerd was als mantelzorger voor de heer Dit bleek te zijn voor de periode van 1 juni 2022 tot en met de heer overlijden op 11 februari 2023. Op basis daarvan ging verwerende partij bij beslissing d.d. 18 april 2024 over tot regularisatie van het dossier voor de periode van 1 juni 2022 tot en met 31 januari 2023 en werd er voor die periode opnieuw een sociale toeslag en de schooltoeslag voor het schooljaar 2022-2023 ten bedrage van in totaal 815,64 euro aan verzoekster toegekend. Door verrekening met de nog openstaande schuld (voor de periode van 1 juni 2021 tot en met 31 mei 2022), werd er door verwerende partij een bedrag van 420,37 euro aan verzoekster uitbetaald.

De raadsman van verzoekster heeft per e-mail d.d. 28 april 2024 aan het secretariaat van de Geschillencommissie bevestigd dat hij aandringt op behandeling van het dossier door de Geschillencommissie voor de periode van 1 juni 2021 tot en met 31 mei 2022 aangezien het adres van verzoekster nooit gewijzigd is.

3. Standpunt van verzoekster:

De raadsman van verzoekster verwoordt de grieven van verzoekster als volgt in het verzoek d.d. 14 januari 2024 (letterlijke weergave):

*“Hierbij deel ik U mede de raadsman te zijn van mevrouw wonende te -
.....*

*Cliente werd er bij brief van 12.12.2023 van op de hoogte gesteld dat het groeipakket en schooltoeslag van haar dochter teruggevorderd werd.
(dossier kenmerk)*

De reden is dat zij zou samengewoond hebben met de heer (inmiddels overleden).

Wij gaan geenszins akkoord met deze bewering en met de beslissing.

In bijlage maak ik u attest van woonst over.

Cliente woonde in de bewuste periode waarover de terugvordering gaat(01.01.2021-31.01.2023)steeds te

De heer betrof een 95 jarige oude man uit waarvan cliente een tijdlang mantelzorger was.

In die periode was zij betrokken in een vechtscheiding met haar toenmalige echtgenoot.

Hierdoor deden de wildste geruchten de ronde en probeerde men in te roepen dat het om een feitelijke samenwoning ging en geen mantelzorg.

Niets is minder waar.

Ten gevolge van dit alles heeft cliente ook bezoek gekregen van de wijkpolitie die constateerde dat alles in orde was.

Aldus vraag ik dat deze beslissing tot terugvordering ongedaan wordt gemaakt en dit beroep gegrond verklaard wordt."

Er werd een getuigschrift van woonst met historiek adres d.d. 11 januari 2024 gevoegd.
Per e-mail d.d. 16 januari 2024 heeft de raadsman van verzoekster een kopie van de betwiste beslissing van verwerende partij bezorgd.

Per e-mail d.d. 3 april 2024 heeft de raadsman van verzoeker volgende informatie meegedeeld aan het secretariaat van de Geschillencommissie:

"Hogervermeld beroep wordt behandeld op 19.04.2024.

Sedert mijn schrijven dd.14.01.2024 probeerde ik vruchteloos bij de tegenpartij de documenten te verkrijgen waarop zij zich steunen om te beweren dat mijn cliënte samenwonende was.

Men heeft het over een kopie van een verslag van de wijkagent(zie hun e-mail van 25.01.2024)

Dit verslag krijg ik echter niet te zien.

Meer nog ik betwijfel ten stelligste dat er ooit dergelijk verslag zou geweest zijn.

In ieder geval heeft dit niet geleid tot een schrapping op het domicilieadres.

Bijgevolg blijft het bij beweringen en valse aantijgingen die hun oorsprong vinden in de vechtscheiding waarin cliënte verwickeld was.

Mag ik dan ook vragen het beroep gegrond te verklaren."

Als bijlage werd e-mailverkeer bijgebracht tussen de raadsman van verzoekster en verwerende partij met betrekking tot het overmaken van informatie.

Per e-mail d.d. 8 april 2024 vroeg het secretariaat van de Geschillencommissie aan de raadsman van verzoekster of er een attest van mantelzorg kon worden bijgebracht en per e-mail d.d. 10 april 2024 heeft het secretariaat van de Geschillencommissie de raadsman van verzoekster gewezen op de mogelijkheid om het strafdossier in te kijken bij het arbeidsauditoraat te ... en hem gewezen op de mogelijkheid om inzage te verkrijgen op het secretariaat van de overige stukken overeenkomstig art. 11, §6 BVR Herziening en Geschillencommissie.

Per e-mail d.d. 14 april 2024 heeft de raadsman van verzoekster daarop het volgende geantwoord:

"Inzake verwijs ik naar uw berichten dd.08.04.2024 en 10.04.2024.

Hierbij kan ik -met het oog op de zitting van 19.04.2024-het volgende meedelen:

1. In bijlage het gevraagde attest Mantelzorg.

2. Ik ben op het arbeidsauditoraat in ... geweest.

Daar werd mij meegedeeld dat bij de beslissing dd.05.09.2022 het strafdossier(PV BG 69.99/117.2022)zonder gevolg werd gerangschikt.

(het PV zelf was niet ter inzage)

3. Dit PV(waarop zich blijkbaar beroept)heeft niet geleid tot enige wijziging van domicilie.

Aldus vraag ik met vertrouwen ons beroep gegrond te verklaren.”

Als bijlage wordt een attest zorgbudget zwaar zorgbehoevende d.d. 12 april 2024 met betrekking tot de heer bijgebracht waarin de gegevens van verzoekster vermeld worden als mantelzorger.

Per e-mail d.d. 28 april 2024 stelde de raadsman van verzoekster op verzoek van het secretariaat van de Geschillencommissie of het dossier van verzoekster afgesloten kon worden na de gedeeltelijke regularisatie van het dossier door verwerende partij het volgende:

“Uw e-mail van 18.04.2024 en 26.04.2024.

Ik ben ook van mening dat de stukken niet toelaten om inhoudingen te verrichten van de periode vanaf 01.06.2021 tot 01.06.2022 vermits het adres van cliënte nooit gewijzigd werd.

Indien uw diensten zich hierbij kunnen aansluiten dient er inderdaad niet verder behandeld te worden.

In het andere geval dank mij te berichten.”

Per e-mail d.d. 16 augustus 2024 heeft de raadsman van verzoeker nog een brief aan de Geschillencommissie gericht met volgende inhoud:

“Dit schrijven in aansluiting op mijn eerdere berichten van 14.04.2024 met bijlagen.

Het bewuste PV op grond waarvan beslist werd dat cliënte samenwonende was met de heer werd nog steeds niet ter beschikking gesteld-ondanks diverse pogingen-

Thans stelt de VUTG(zie bijlage)in hun brief van 12.08.2024 dat zij deze gegevens niet willen bezorgen.

In ieder geval heeft dat PV geen aanleiding gegeven bij de politiediensten/gemeente om een domicilie te wijzigen.

De administratie besliste gewoon eigenmachtig(op grond van verklaringen van derden in het kader van een vechtscheiding) dat het domicilie gewijzigd was.

Het is niet ernstig dat men zich beroept op bewijsstukken die men niet wil tonen.

Dit is een grove schending van de rechten van verdediging.

De VUTG kan zich ook zomaar niet in de plaats stellen van politie/gemeente om een domicilie te wijzigen.

Tevens verwijs ik naar het feit dat betrokkene mantelzorger was.

Aldus vraag ik nogmaals het beroep gegrond te verklaren.”

4. Standpunt van verwerende partij:

4.1. Beslissing tot terugvordering van verwerende partij aan verzoekster d.d. 12 december 2023:

"Beste,

Waarom ontvang je deze brief?

Op basis van nieuwe ontvangen informatie hebben we je recht op het Groeipakket opnieuw onderzocht voor de periode van 1 januari 2021 tot 31 januari 2023.

Wat betekent dit voor jou?

Wij hebben vastgesteld dat je een bedrag van 1 200,83 euro hebt ontvangen waarop je geen recht had.

Dit betreft het Groeipakket en schooltoeslag voor

De reden: Je ontving een sociale toeslag van 01/06/2021 tot 31/01/2023 op basis van de inkomensgegevens die we van de FOD Financiën ontvingen en op basis van de officiële gegevens die gekend zijn in het rijksregister. Uit onderzoek blijkt echter dat je officiële situatie niet overeenkomt met de feitelijke situatie. Van juni 2021 tot februari 2023 woonde u niet alleen op uw officiële adres maar woonde u samen met op zijn adres. Om uw recht op sociale toeslag en de schooltoeslag voor na te gaan, dienen wij bijgevolg rekening te houden met de inkomsten van u en

De inkomsten die we kregen van de Federale Overheidsdienst Financiën van u en zijn hoger dan de toegelaten grens van 31.605,89 euro over 2018, 2019, 2020 en 2021. Dat betekent dat je voor de periode van 01/06/2021 tot 31/01/2023 geen recht hebt op de sociale toeslag en de schooltoeslag. (art. 18 Groeipakketdecreet, BVR Sociale Toeslagen).

Je bracht ons niet op de hoogte van je correcte gezinssituatie. Daarom houden wij 100% in op de toekomstige betalingen.

Over de periode van 01/01/2021 tot 31/05/2021 kunnen wij u wel nog de sociale toeslag toekennen gezien uw definitief inkomen over 2021 lager was dan het toegelaten grensbedrag van 31.605,89 euro.

Het detail van de berekening kan je terugvinden in bijlage.

Wij houden 100 % in op de volgende betalingen die je van ons ontvangt, omdat je schuld het gevolg is van nalatigheid of verzuim (art. 103, §1, van het Decreet Groeipakket). Indien je niet reageert op deze inhoudingen, dan ga je stilzwijgend akkoord. Elke inhouding stuit de verjaring.

Heb je financiële problemen en ligt de inhouding te hoog, contacteer ons dan.

Je kan ons vragen om je schuld (gedeeltelijk) kwijt te schelden Dat kan enkel als:

- je niet op de hoogte kon zijn van de informatie die de onterechte betaling veroorzaakte of
- jij, je partner of kinderen met recht op een Groeipakket behartenswaardige fysieke of mentale moeilijkheden hebben
- er externe omstandigheden zijn waardoor de terugvordering van de schuld niet aangewezen is, bv. een zware woningbrand;

én

• je bestaansmiddelen onder het grensbedrag van 1.831,48 euro liggen. Voor je partner en elk kind in je gezin met recht op gezinsbijslag trekken we 248 euro af van je bestaansmiddelen.

Opgelet: als er 2 begunstigden zijn van het Groeipakket staan beiden ook samen in voor de schulden in het Groeipakket. We kunnen de schuld terugvorderen bij elke begunstigde afzonderlijk. Als we de schuld geheel of gedeeltelijk kwijtschelden aan een begunstigde, dan kunnen we de totale schuld toch nog volledig terugvorderen bij de andere begunstigde.

Laat ons zeker iets weten als je je in een van deze situaties bevindt:

- in een collectieve schuldenregeling;
- in staat van faillissement;
- in staat van vereffening;
- in een procedure van gerechtelijke reorganisatie.

Heb je een klacht of ga je niet akkoord met de beslissing? Je vindt hierna een overzicht van de klachtenprocedures en de mogelijkheid tot beroep.

(...)”

Als bijlage werd een detail van het samengesteld bedrag gevoegd, waaruit blijkt dat het bedrag is samengesteld uit de sociale toeslag en de helft van de leeftijdsbijslag voor het kind voor de maanden juni 2021 tot en met januari 2023, de extra sociale toeslag voor de maand november 2022, evenals de schooltoeslag voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023. Voor de maanden januari tot en met mei 2021 kon er nog een bijpassing gebeuren van de sociale toeslag aangezien het definitief inkomen van verzoekster over 2021 lager was dan het toegelaten grensbedrag.

4.2. Standpunt van verwerende partij aan het secretariaat van de Geschillencommissie d.d. 14 februari 2024:

“In het voorliggende dossier, betaalt het groeipakket uit voor het kind (12.....). Onze diensten betalen de gezinsbijslagen uit aan de overgangsbedragen (cfr art 210 en art 212 van het Groeipakketdecreet) in een BTK-dossier (cfr art 225 GPD) op het rekeningnummer van de moeder (77.....). De heer (waarvan sprake in de bijlagen) is de vader van en de ex-echtgenoot van mevrouw

De voorliggende betwisting betreft onze beslissing dd 12/12/23 tot terugvordering van de sociale toeslag (en Separ) over de periode 01/06/21-31/01/23 (cfr debetbrief dd 12/12/23 in bijlage).

Officieel wonen mevrouw (77.....) en de heer (overleden op 11/02/23) niet samen en is (sedert 2016) gekend als alleenstaande moeder (cfr historiek gezinssamenstelling in bijlage).

In het kader van een onderzoek naar mogelijke fraude met sociale uitkeringen ontvingen onze diensten op 04/07/22 van het SBT een mail met een vraag om informatie mbt de (door) betaalde bedragen aan (cfr bijlage).

Op 10/10/2022 ontvingen wij de eindbeslissing en het proces-verbaal van de Arbeidsauditeur van -locatie (het strafdossier werd geseponeerd). Op datzelfde ogenblik liet SBT onze diensten weten dat er nog geen onderzoek naar domiciliefraude gebeurde door de politie en gaven zij ons het advies om in dat kader een controle ter plaatse aan te vragen om de mogelijke domiciliefraude te onderzoeken (cfr bijlage).

Bijgevolg werd door onze diensten op aanraden van SBT (cfr mail dd 10/10/22 in bijlage) op 11/10/22 een gezinsinspectie aangevraagd om na te gaan of er al dan niet sprake was van domiciliefraude.

Op basis van informatie van derden, buurtonderzoek en analyse verbruik nutsvoorzieningen concludeerde de gezinsinspecteur dat er een feitelijke samenwoning was tussen en de heer vanaf 06/2021 tot 02/2023 (zie verslag en conclusie in bijlage). Aangezien betrokkene de feitelijke samenwoning nooit heeft gemeld aan onze diensten, is er sprake van nalatigheid. (Aangezien geen fraude werd weerhouden is dit dossier niet besproken op het fraudeplatform.)

De officiële toestand komt bijgevolg niet overeen met de feitelijke toestand (cfr art. 3§3 BVR sociale toeslagen).

Omwille van de vastgestelde samenwoning vanaf juni '21 (cfr art 3§3 BVR Sociale toeslag) hebben onze diensten de gezamenlijke inkomsten onderzocht van mevrouw en de heer (cfr art 18 GPD + art 2 BVR Sociale toeslag + Toelichtingsnota 8 + Toelichtingsnota 13).

Omdat deze gezamenlijke inkomsten van betrokkenen te hoog zijn om over de betreffende periode recht te hebben op een sociale toeslag/Separ (cfr overzicht in bijlage) werd het dossier geregulariseerd en hebben onze diensten met toepassing van de 3-jarige verjaringstermijn (cfr art 97 GPD) een debet opgemaakt voor de periode 06/2021-01/2023 -cfr debetbrief dd 12/12/23 in bijlage. (Opmerking: bij deze regularisatie is er ook een bedrag toegekend van 325,20 euro en meteen weer ingehouden, vandaar dat er op de debetbrief nog een saldo overblijft van 1200,83€ euro. De bijpassing van 325,20 euro betrof de sociale toeslag van 01/01/2021 tot 31/05/2021 die nog kon bijgepast worden op basis van het definitief inkomen van 2021. Deze regularisatie werd initieel on hold gezet tot de ontvangst van het resultaat van de gezinscontrole).

Onverschuldigde betalingen dienen te worden teruggevorderd (cfr art 103 GPD) bij de ontvanger (cfr Toelichtingsnota 19 dd 18/05/21-aangepast dd 26/10/21).

Aangezien door onze diensten steeds werd betaald op het rekeningnummer op naam van mevrouw is mevrouw de "ontvanger" van de gezinsbijslagen voor haar kind over de betreffende periode (cfr Toelichtingsnota 19 dd 18/05/21-aangepast dd 26/10/21-voetnoot 10) en dienden onze diensten de onverschuldigde toelage aan haar terug te vorderen (cfr Toelichtingsnota 19 punt 3.4).

Toelichtingsnota 19 dd 18/05/21-aangepast dd 26/10/21 - Vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid en de Vlabel-procedure:

"Onverschuldigde betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid worden teruggevorderd bij de personen die deze toelagen ontvangen hebben. Deze personen worden als ontvanger gedefinieerd. "

Omdat de officiële toestand aldus niet overeen komt met de feitelijke toestand en betrokkene dit nooit zelf heeft gemeld aan onze diensten, werd nalatigheid weerhouden.

Het debet wordt (wegens nalatigheid) aangezuiverd door inhoudingen aan 100% op het toekomstige Groeipakket (cfr art 103 GPD + art 1410§4 Ger.Wetboek + Toelichtingsnota 19 punt 3.5: "Bij bedrog, nalatigheid of verzuim kan 100 % van de later verschuldigde toelagen worden ingehouden (artikel 1410, §4, lid 4 en 5, Gerechtig Wetboek)").

De initiële terugvordering bedroeg 1526,03 euro (detail samenstelling: zie debet brief). Maandelijks houden onze diensten de gezinsbijslagen in aan 100%. Op 08/02/24 bedroeg het openstaande saldo nog 798,05 euro.(Een overzicht van onze inhoudingen is tevens in bijlage toegevoegd).

Betrokkene werd op de hoogte gebracht van onze beslissing met ons schrijven dd 12/12/23 (cfr debetbrief dd 12/12/23 in bijlage).

Betrokkene is het niet eens met onze beslissing en diende (het voorliggende) beroep in bij de GC tegen onze beslissing dd 12/12/23. De raadsheer van betrokkene maakte in zijn verzoekschrift melding van het (nieuw) feit dat mevrouw beweert dat ze de mantelzorg was van de heer en dat de wijkagent zou vastgesteld hebben dat er geen sprake is van vorming feitelijk gezin tussen haar en de heer

Onze diensten zijn echter tot op vandaag niet op de hoogte dat de mantelzorg zou geweest zijn van de heer Betrokkene heeft ons hierover op geen enkel ogenblik ingelicht en een **officieel attest van mantelzorg ontbreekt in het dossier. Ook het attest van de wijkagent** (waarnaar in het verzoekschrift werd gerefereerd) is ons tot op heden niet bezorgd.

Daarnaast was er ook een gezinscontrole bij thuis maar mevrouw weigerde deze controle (terwijl ze op dat ogenblik de kans had om haar eigen verhaal te doen en eventuele bewijsstukken aan te leveren). Ook op de rappels voor een nieuwe controle heeft ze niet gereageerd (cfr verslag gezinsinspecteur in bijlage).

Mevrouw heeft gedurende de ganse duurtijd van het onderzoek geen contact met onze diensten opgenomen of ons uit eigen beweging informatie bezorgd om de situatie te verduidelijken.

Alle communicatie terzake is in bijlage toegevoegd (o.m. ook de mail SBT dd 02/02/24).

In dit kader willen wij nog eens te benadrukken dat het proces-verbaal van de gezinsinspecteurs bewijswaarde heeft tot bewijs van het tegendeel (cfr art. 125 Groeipakketdecreet en art 7 van het MB van 25/03/2019). Tot op heden ontvingen wij geen afdoend tegenbewijs, zodat onze diensten betrokkenen over de betreffende periode aanzien als een feitelijk gezin op basis van de hogergenoemde bevindingen (cfr art.3§3 BVR sociale toeslagen).

Als mevrouw alsnog de nodige documenten bijbrengt om de samenwoning te weerleggen, kunnen wij het dossier herbekijken in het licht van die nieuwe elementen.

Onze diensten hebben mevrouw daarover ingelicht met ons schrijven dd 25/01/24 om haar aan te sporen ons (alsnog) de nodige bewijsstukken over te maken (cfr ons schrijven in bijlage). Dit werd tevens gemeld aan haar raadsman (cfr ons schrijven in bijlage). Echter tot op vandaag hebben onze diensten geen nieuwe gegevens ontvangen en bleef een reactie op ons schrijven dd 25/01/24 uit van betrokkene/haar raadsman.

Bovenstaande toelichting toont aan dat onze diensten het dossier hebben behandeld conform de vigerende regelgeving en administratieve richtlijnen en bovendien voldoende inspanningen hebben gedaan om mevrouw de mogelijkheid te bieden om nieuwe feiten aan te tonen.

Wettelijke grondslag

- Art 2 BVR Sociale toeslagen
(...)
- Art.3§3 BVR sociale toeslagen:
(...)
- Artikel 125 Groeipakketdecreet
(...)
- Art 7 MB 25/03/2019 :
(...)
- art.18 Groeipakketdecreet:
(...)
- artikel 24 Groeipakketdecreet :
(...)
- BVR Selectieve participatietoelagen -cfr G-pedia
- Art 210 Groeipakketdecreet:
(...)
- art.212 Groeipakketdecreet
(...)
- art.222 Groeipakketdecreet:
(...)
- art.225 Groeipakketdecreet
(...)
- Artikel 103 van het Groeipakketdecreet (verwijst in zijn §1 naar art 1410 §4 gerechtelijk wetboek)
(...)
- Art 1410 §4 gerechtelijk wetboek :
(...)
- Toelichtingsnota 19 dd 26 oktober 2021 - Vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid en de Vlabel-procedure
=> punt 3.5:
(...)
Bij bedrog, nalatigheid of verzuim kan 100 % van de later verschuldigde toelagen worden ingehouden (artikel 1410, §4, lid 4 en 5, Gerechtelijk Wetboek).

- Art 9/1 BVR Rechten en Plichten
(...)
- Mededeling A/32-punt 3.2
3.2. Meldingsplicht begunstigen (art. 18 BVR borging – art. 9/1 BVR R&P)
Het algemene rechtsbeginsel waarbij de begunstigen – als een goed huisvader - alle wijzigingen die een impact kunnen hebben op het toekennen of het betalen van de toelagen aan de uitbetalingsactor moeten meedelen, werd in tegenstelling tot de federale kinderbijslagreglementering aanvankelijk niet uitdrukkelijk opgenomen in de Groeipakketwetgeving.
De mededelingsplicht wordt nu expliciet opgenomen in het BVR rechten en plichten zodat de toepassing van het principe duidelijk wettelijk wordt verankerd. De mededelingsplicht kadert in de terugvordering van onverschuldigde betalingen en de handhaving.
Een onverschuldigde betaling die het gevolg is van het niet-naleven van een mededelingsplicht kan niet worden gekwalificeerd als een debet A in toelichtingsnota 19, punt 3.3. Het niet voldoen aan de mededelingsplicht wordt ook beschouwd als een inbreuk op artikel 137 of 138 van het Groeipakketdecreet van 2018.
In de praktijk werd dit verdergezet bij de inwerkingtreding van het Groeipakket en is de impact hiervan dus beperkt. Deze praktijk krijgt dus nu een uitdrukkelijke wettelijke grondslag.
Deze bepaling treedt in werking op 26/03/2022.
- art 104 Groeipakketdecreet:

(...)

-art.97 Groeipakketdecreet

(...)

- Decreet van 27 november 2020 tot toekenning van een eenmalige toeslag in het kader van het gezinsbeleid naar aanleiding van de coronacrisis + Mededeling A/24 betreffende de Coronatoeslag.

- Toelichtingsnota 8 betreffende de vaststelling en betaling van sociale toeslagen-cfr G-pedia

- Toelichtingsnota 13 ivm de schooltoeslag-cfr G-pedia”

Als bijlage werden volgende stukken gevoegd:

- historiek gezinssamenstelling

- mailverkeer met SBT

- mailverkeer met SBT dd 10/10/22 + PV arbeidsauditeur

-mailverkeer SBT-..... nav voorliggend beroep

- aanvraag en resultaat CTP

-verslag gezinsinspecteur

-gezamenlijke inkomsten van betrokkenen over de betreffende periode

-mail dd 12/12/23 aan SBT

-mail dd 25/01/23 aan betrokkene om bewijzen ter weerlegging vorming FG op te vragen

-mail dd 25/01/23 aan de raadsheer van betrokkene

-overzicht debet

- debetbrief dd 12/12/23

4.3. Beslissing van verwerende partij d.d. 18 april 2024 (gedeeltelijke regularisatie):

“Beste,

Waarom ontvang je deze brief?

Op basis van nieuwe ontvangen informatie hebben we je recht op het Groeipakket opnieuw onderzocht voor de periode van 1 juni 2022 tot 31 januari 2023.

Wat betekent dit voor jou?

Wij hebben vastgesteld dat je nog recht hebt op 815,64 euro.

Dit betreft het Groeipakket en schooltoeslag voor

De reden: Wij ontvingen het attest van de Liberale Mutualiteit waarin zij bevestigen dat u de geregistreeerde mantelzorger was van van 01/06/2022 tot 11/02/2023.

Dit heeft als gevolg dat wij u over deze periode opnieuw als alleenstaande kunnen beschouwen en niet langer als samenwonende.

Over deze periode heeft u bijgevolg toch recht op de sociale toeslag.

(art. 18 en art. 221-224 Groeipakketdecreet)

Het detail van de berekening kan je terugvinden in bijlage.

Opgelet, we hebben rekening gehouden met een nog openstaande schuld.

Het totaalbedrag van 420,37 euro zal op 22 april 2024 worden overgemaakt op rekeningnummer

.....

(...)”

5. Beoordeling in rechte:

Aangezien het kind geboren is vóór 1 januari 2019, zijn de specifieke overgangsmaatregelen bepaald in het Groeipakketdecreet van toepassing op de gezinsbijslagen.

Cf. Art. 209, §2 Groeipakketdecreet: *'De artikelen van de kinderbijslagreglementering die zijn opgenomen in boek 5, deel 2, zijn van toepassing op rechtgevend kinderen die geboren zijn vóór 1 januari 2019.'*

In voormeld Boek 5, deel 2, wordt bij deze overgangsbepalingen een onderscheid gemaakt tussen de basisbedragen (titel 1), de kinderbijslag voor wezen (titel 2), de zorgtoeslagen (titel 3), de sociale toeslagen (titel 4), de begunstigden (titel 5) en de keuze van de uitbetalingsactor (titel 6).

In het voorliggende dossier zijn de overgangsbepalingen vervat in artikel 210 van voormelde titel 1 (basisbedragen), artikel 222 van voormelde titel 4 (sociale toeslagen), evenals de artikelen 24 e.v. (de bepalingen met betrekking de selectieve participatietoeslagen) van het Groeipakketdecreet van toepassing.

5.1. Basisbedrag en leeftijdstoelage

Overeenkomstig artikel 210 Groeipakketdecreet blijft een rechtgevend kind dat geboren is vóór 1 januari 2019 en dat reeds recht had op kinderbijslag overeenkomstig de kinderbijslagreglementering die gold tot 31 december 2018, recht geven op kinderbijslag overeenkomstig de kinderbijslagreglementering als aan de overige voorwaarden van het Groeipakketdecreet voldaan is.

Artikel 212 Groeipakketdecreet bevat de bepalingen omtrent de leeftijdstoelage voor de kinderen die recht hebben op kinderbijslag op basis van hogergenoemd art. 210 Groeipakketdecreet.

Het betreft volgende (niet-geïndexeerde) bedragen (art. 212, §1 Groeipakketdecreet):

- 1° 31,99 euro voor een rechtgevend kind van minstens zes jaar;
- 2° 48,88 euro voor een rechtgevend kind van minstens twaalf jaar;
- 3° 62,15 euro voor een rechtgevend kind van minstens achttien jaar.

Voor het oudste rechtgevend kind, aan wie kinderbijslag wordt betaald voor een rechtgevend kind dat recht geeft op kinderbijslag van 92,09 euro, bedraagt de (niet-geïndexeerde) leeftijdstoelage in principe (art. 212, §2 Groeipakketdecreet):

- 1° 16,04 euro voor een rechtgevend kind van minstens zes jaar;
- 2° 24,43 euro voor een rechtgevend kind van minstens twaalf jaar;
- 3° 28,16 euro voor een rechtgevend kind van minstens achttien jaar.

Voorvoemde halvering van de leeftijdstoelage is niet van toepassing voor het oudste rechtgevend kind, als dat kind recht heeft op een sociale toeslag (zoals i.c. het geval is).

5.2. Sociale toeslag:

De regels met betrekking tot de sociale toeslag zijn terug te vinden in artikel 222 Groeipakketdecreet dat bepaalt:

“§1. Een rechtgevend kind dat recht geeft op kinderbijslag als vermeld in artikel 210, §1, of dat recht geeft op de gewone wezenbijslag, vermeld in titel 2, kan recht geven op een maandelijkse sociale toeslag als voldaan is aan de voorwaarden, vermeld in artikel 18, tweede lid, 1° en 2°.

(...)

Het bedrag van de toeslag, vermeld in het eerste en tweede lid, stemt overeen met het bedrag van de toeslag voor langdurig werklozen, vermeld in artikel 42bis van de Algemene kinderbijslagwet, en bedraagt:

*1° 46,88 euro voor het rechtgevende kind dat recht geeft op kinderbijslag van 92,09 euro;
2° 29,06 euro voor het rechtgevende kind dat recht geeft op kinderbijslag van 170,39 euro;
3° 5,10 euro voor het rechtgevende kind dat recht geeft op kinderbijslag van 254,40 euro.*

(...).”

Artikel 18 Groeipakketdecreet bepaalt (oorspronkelijke versie):

“Het basisbedrag, vermeld in artikel 13, wordt voor het rechtgevende kind verhoogd met een maandelijkse sociale toeslag als de inkomsten van het gezin van de begunstigen bepaalde grenzen niet overschrijden.

Het bedrag van de toeslag, vermeld in het eerste lid, bedraagt:

1° 50 euro per kind voor gezinnen tot en met 2 rechtgevende kinderen, waarvan de gezinsinkomsten op jaarbasis niet meer dan 30.378,60 euro ontvangen;

(...).

De Vlaamse Regering bepaalt met welke inkomsten van welke personen rekening wordt gehouden om de gezinsinkomsten, vermeld in het eerste lid, vast te stellen. Ze bepaalt de periode waarin de sociale toeslag wordt toegekend, en ze kan de gezinsgrootte nader bepalen. (...).”

Artikel 18/1 Groeipakketdecreet bepaalt het volgende:

“Voor elk kind dat in november 2022 recht geeft op een maandelijkse sociale toeslag als vermeld in artikel 18, wordt het bedrag, vermeld in artikel 18, tweede lid, voor de maand november 2022 eenmalig verhoogd met 100 euro.

Het bedrag van 100 euro, vermeld in het eerste lid, wordt in afwijking van artikel 4 niet geïndexeerd.”

Op basis van het voornoemde is het recht op de sociale toeslag afhankelijk van de inkomsten van het gezin.

Bij Besluit van de Vlaamse Regering is bepaald wat moet worden verstaan onder het begrip ‘gezin’ voor het toetsen van de inkomsten (cf. artikelen 1, 2°, 2 en 3 van het Besluit van 21 september 2018 van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de nadere regels voor het toekennen van een sociale toeslag – hierna BVR Sociale Toeslagen genoemd).

Aldus wordt een **feitelijk gezin** gedefinieerd als: *“een leefeenheid waarin twee personen die geen bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad zijn, **samenwonen en samen een huishouden regelen, hetzij financieel, hetzij op een andere ondersteunende manier**”* (art. 1, 2° BVR Sociale toeslagen).

Art. 2, §1, tweede lid BVR Sociale Toeslagen bepaalt:

“Er wordt rekening gehouden met de inkomsten van de begunstigde en de persoon met wie hij een feitelijk gezin vormt als er maar een begunstigde is of als de beide begunstigden voor hetzelfde rechtgevend kind, niet op hetzelfde adres wonen.”

Het samenwonen blijkt uit een gemeenschappelijk domicilie volgens de gegevens vermeld in het Rijksregister (art. 3, §1 BVR Sociale Toeslagen).

Als het samenwonen niet blijkt uit de gegevens van het Rijksregister, kan de vorming van een feitelijk gezin bewezen worden door hetzij:

1° een controle door de gezinsinspecteur;

2° een vaststelling die gemaakt is door een andere overheidsdienst, waaruit de feitelijke gezinssamenstelling blijkt;

3° een beschikking, vonnis of arrest van een rechtbank of hof;

4° een verklaring van feitelijke gezinsvorming van de begunstigde en van de persoon met wie de begunstigde samenwoont (art. 3, §3 BVR Sociale Toeslagen).

Artikel 3, §4 BVR Sociale Toeslagen bepaalt:

“§4. De vorming van een feitelijk gezin kan weerlegd worden door:

(...)

4° een registratieformulier van de mantelzorger, die niet een persoon is als vermeld in artikel 2, §2, 1°;

(...)”

Om het gezinsinkomen van verzoekster te bepalen, dient er derhalve eerst te worden bepaald met welke inkomsten van welke personen rekening dient te worden gehouden.

Het aldus bekomen gezinsinkomen moet vervolgens getoetst worden aan de toepasselijke inkomensgrenzen om zo te bepalen of er recht is op een sociale toeslag.

I.c. heeft de discussie nog betrekking op de vraag of verzoekster in de periode van juni 2021 tot en met mei 2022 al dan niet een feitelijk gezin vormde met de heer en of er aldus voor de berekening van het recht op de sociale toeslag voor die periode rekening gehouden dient te worden met het inkomen van verzoekster of met het inkomen van zowel verzoekster als van de heer De periode van 1 juni 2022 tot en met 31 januari 2023 werd door verwerende partij reeds geregulariseerd: voor die maanden werd opnieuw een sociale toeslag (en de schooltoeslag voor het schooljaar 2022-2023, infra. nr. 5.3.) aan verzoekster toegekend.

De raadsman van verzoekster stelt daarbij dat de heer een 95-jarige oude man was waarvoor verzoekster een tijdlang mantelzorger was, maar dat zij geen gezin vormden en geen koppel waren. Dit gerucht zou zijn ingegeven in het kader van de vechtscheiding met verzoekster en haar toenmalige echtgenoot.

Aangezien er i.c. geen samenwoning blijkt uit het Rijksregister, zal dienen nagegaan te worden of de vorming van een feitelijk gezin bewezen wordt.

² Artikel 2, §2, 1° bepaalt: *“Als de begunstigde samenwoont met meerdere niet-verwante personen, wordt hij geacht een feitelijk gezin te vormen met, in afdalende volgorde van voorrang:*

1° de persoon met wie de begunstigde gehuwd is, als vermeld in artikel 3, §1, 16°, van het Groeipakketdecreet van 2018;”

5.3. Selectieve participatietoeslag

De selectieve participatietoeslag, ook schooltoeslag genoemd, kan vanaf het schooljaar 2019-2020 toegekend worden op basis van het Groeipakketdecreet. Het betreft een overheveling van de schooltoelagen vanuit het departement Onderwijs.

Om recht te hebben op de schooltoeslag dient te zijn voldaan aan een aantal voorwaarden.

Aldus bepaalt artikel 24 Groeipakketdecreet:

“Een jaarlijkse selectieve participatietoeslag leerling, waarvan het bedrag is bepaald in hoofdstuk 4 van deze titel, wordt toegekend aan de leerling die aan al de volgende voorwaarden voldoet:

1° de leerling heeft de Belgische nationaliteit, of de leerling van wie het bewijs niet geleverd wordt dat hij de Belgische nationaliteit bezit, is toegelaten of gemachtigd om in het Rijk te verblijven of er zich te vestigen overeenkomstig de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;

2° de pedagogische voorwaarden, vermeld in hoofdstuk 2 van deze titel;

3° de financiële voorwaarden, vermeld in hoofdstuk 3 van deze titel.

De Vlaamse Regering kan algemene vrijstellingen van het eerste lid, 1°, bepalen.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot de selectieve participatietoelagen leerling.”

Artikel 25 Groeipakketdecreet bepaalt verder vanaf het schooljaar 2020-2021:

*“Om de **toestand van het gezin** waartoe de rechthebbende leerling behoort, te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op **31 augustus voorafgaand aan het schooljaar in kwestie**.*

Om de nationaliteit en de woonplaats van de rechthebbende leerling die niet gekwalificeerd is als een rechtgevend kind als vermeld in artikel 8, te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op 31 augustus voorafgaand aan het schooljaar in kwestie.

Om de pedagogische toestand te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op de laatste schooldag van juni van het schooljaar in kwestie.”

(eigen markering van de Geschillencommissie)

In casu is er geen betwisting omtrent de nationaliteits- of de pedagogische voorwaarden (art. 24, 1^e lid, 1° en 2° Groeipakketdecreet), noch over het feit dat het inkomen van verzoekster en de heer zich boven het grensbedrag zou bevinden om recht te hebben op de schooltoeslag, zodat daar verder niet op in wordt gegaan. De betwisting heeft betrekking op het feit of verwerende partij terecht overging tot terugvordering van de schooltoeslag voor het schooljaar 2021-2022 voor de dochter van verzoekster en er al dan niet terecht rekening werd gehouden met zowel het inkomen van verzoekster als met het inkomen van de heer om het recht op de schooltoeslag vast te stellen. De periode van 1 juni 2022 tot en met 31 januari 2023 werd door verwerende partij reeds geregulariseerd: voor het schooljaar 2022-2023 werd opnieuw een schooltoeslag (en een sociale toeslag supra. nr. 5.2.) aan verzoekster toegekend.

Financiële voorwaarden - vaststelling gezinsinkomsten - feitelijke gezinsvorming

De bepalingen van artikel 37, 1^e lid Groeipakketdecreet stellen aangaande de financiële voorwaarden vooreerst dat:

*“Om te bepalen of een rechthebbende leerling als vermeld in artikel 24, in aanmerking komt voor de selectieve participatietoelage leerling, wordt uitgegaan van **de inkomsten van het gezin waartoe de leerling behoort.**”*

(Eigen markering van de Geschillencommissie)

De memorie van toelichting betreffende het Groeipakketdecreet verduidelijkt de ratio legis daarvan als volgt:

“Bij de toekenning van de selectieve participatietoelagen leerling wordt rekening gehouden met de inkomsten van het gezin waartoe de leerling behoort.

(...)

Het begrip “inkomsten” voor de selectieve participatietoelagen wordt afgestemd op het begrip “inkomsten” voor de sociale toeslagen binnen de gezinsbijslagen. (...)

Ook het gezinsbegrip wordt nagenoeg volledig afgestemd op het gezinsbegrip van de sociale toeslagen binnen de gezinsbijslagen. (...)

Implicatie van de harmonisering is wel dat het inkomen van nieuwe partners in een nieuw samengesteld gezin ook zal worden meegeteld wanneer er geen enkele band is met de kinderen. Deze keuzes zorgen voor een systeem waarbij de kans op het verlies van het recht op de huidige schooltoelage geminimaliseerd wordt, voor een harmonisering die qua toepassing efficiëntiewinsten zal toelaten en maakt het mogelijk dat de selectieve participatietoelagen de sociale toeslagen binnen de gezinsbijslagen kunnen versterken en aanvullen.”

Artikel 3, §1 en §2, 1e en 2e lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2019 betreffende de selectieve participatietoelagen leerling (verder BVR Selectieve participatietoelagen genoemd) bepaalt:

“§1. Voor de berekening van de inkomsten van het gezin, vermeld in artikel 37, eerste lid, van het decreet van 27 april 2018, wordt rekening gehouden met de inkomsten van beide personen aan wie de selectieve participatietoelagen worden uitbetaald voor een leerling, die dezelfde woonplaats hebben.

*§2. In deze paragraaf wordt verstaan onder **feitelijk gezin: een leefeenheid waarin twee personen die geen bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad zijn, samenwonen en samen een huishouden regelen, hetzij financieel, hetzij op een andere ondersteunende manier.***

*Er wordt rekening gehouden met de **inkomsten** van de persoon die dezelfde woonplaats heeft als een leerling en de **persoon met wie die persoon een feitelijk gezin vormt** als de selectieve participatietoelagen worden uitbetaald aan één persoon alleen of aan twee personen die niet op hetzelfde adres wonen.*

(...)

Het samenwonen, vermeld in het eerste lid, blijkt uit een gemeenschappelijk domicilie volgens het Rijksregister en kan alleen weerlegd worden door een officieel document van een overheid of een overheidsinstelling dat gebaseerd is op de reële gezinssituatie.

De volgende documenten worden als officieel document als vermeld in het vijfde lid, aanvaard:

1. een ontvangstbewijs van de aangifte, vermeld in artikel 7, §1, eerste lid, van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister;

2. een attest van de politie dat vaststelt dat de toestand in het Rijksregister niet overeenstemt met de reële situatie;
3. een beschikking, vonnis of arrest van een rechtbank of hof;
4. een attest van een OCMW dat vaststelt dat de toestand in het Rijksregister niet overeenstemt met de reële situatie.

De Vlaamse minister, bevoegd voor de bijstand aan personen, kan de lijst met officiële documenten die aanvaard worden om het Rijksregister te weerleggen, vermeld in het zesde lid, aanvullen.

Als het samenwonen, vermeld in het eerste lid, niet blijkt uit het Rijksregister, kan de vorming van een feitelijk gezin bewezen worden door:

1. een controle door de gezinsinspecteur;
2. een vaststelling van een andere overheidsdienst waaruit de feitelijke gezinssamenstelling blijkt;
3. een beschikking, vonnis of arrest van een rechtbank of hof;
4. een verklaring van feitelijke gezinsvorming van de persoon aan wie de selectieve participatietoeslag wordt uitbetaald, of van de persoon met wie de persoon aan wie de selectieve participatietoeslag wordt uitbetaald, samenwoont.

De vorming van een feitelijk gezin, vermeld in het achtste lid, kan weerlegd worden door:

(...)

4° een registratieformulier van de mantelzorger, die niet een van de personen, vermeld in paragraaf 2, vierde lid, 1°, is;

(...)."

(Eigen markering van de Geschillencommissie)

Uit deze bepalingen blijkt bijgevolg dat voor de vaststelling van de gezinsinkomsten rekening dient te worden gehouden met de inkomsten van de persoon aan wie de selectieve participatietoeslag wordt uitbetaald en desgevallend van de persoon met wie hij/zij een feitelijk gezin vormt, waarvoor in eerste instantie wordt uitgegaan van de gegevens van het Rijksregister.

5.4. Toepassing in casu

* Er dient te worden vastgesteld dat verzoekster sedert 24 augustus 2016 tot op heden ingeschreven is op het adres te, samen met haar dochter De heer was gedomicilieerd op het adres te en is overleden op 11 februari 2023.

Er is dus nooit een gezamenlijk domicilie-adres van verzoekster en de heer geweest.

* Uit het begrip 'feitelijk gezin' volgt dat in het kader van het Groeipakket rekening moet worden gehouden met het geheel van feitelijke elementen die kunnen wijzen op het in mindere of meerdere mate gezamenlijk regelen van het huishouden (financieel of op een andere ondersteunende manier).

Met betrekking tot het begrip 'feitelijk gezin', kan verwezen worden naar volgende bepalingen in het vonnis d.d. 15 maart 2023 van de Arbeidsrechtbank te Gent (afdeling Brugge), onuitg.:

"Het begrip 'feitelijk gezin' wordt in de reglementering inzake het Groeipakket en de daarbij horende uitvoeringsbesluiten van de Vlaamse Regering heel ruim omschreven. Iedere leefeenheid waarbij personen die geen bloed- of aanverwanten zijn tot en met de derde graad, samenwonen en samen

een huishouden regelen, hetzij financieel, hetzij op een andere ondersteunende manier wordt als feitelijk gezin beschouwd.

Uit deze definitie vloeit voort dat er sprake is van samenwoning wanneer voldaan is aan de volgende twee cumulatieve voorwaarden: (a) het onder hetzelfde dak samenleven van twee of meer personen (het materiële criterium) en (b) het in hoofdzaak gemeenschappelijk regelen van de huishoudelijke aangelegenheden (het economisch/sociaal criterium).

Het eerste criterium, het «samenleven onder hetzelfde dak», is een feitelijke toestand (Cass. 13 januari 1986, RW 1986-87, 815; Cass. 7 oktober 2002, NJW 2002, 461). Er is daarom niet vereist dat de samenwonenden allen op hetzelfde adres zijn ingeschreven (Cass. 13 januari 1986, RW 1986-87, 815; Cass. 10 mei 1993, Soc. Kron. 1994, 83). Er kan maar sprake zijn van «samenleven onder hetzelfde dak» als de betreffende personen een gemeenschappelijke leefruimte hebben (Arbrb. Luik 21 april 1999, JLMB 2000, 1446) en als zij geregeld aanwezig zijn onder hetzelfde dak, zonder dat vereist is dat zij ononderbroken aanwezig zijn (Cass. 7 oktober 2002, NJW 2002, 461).

Het tweede criterium, het «gemeenschappelijk regelen van de huishoudelijke aangelegenheden», is evenzeer een feitenkwestie (Cass. 10 mei 1993, JTT 1994, 89). Samenwoning vereist niet dat de inkomsten van de betrokkenen in hun totaliteit in gemeenschap zijn gebracht en dat hun vermogens zijn vermengd (Cass. 24 januari 1983, RW 1983-84, 923; Arbrb. Brussel 23 juli 2009 en 26 april 2010, Soc.Kron 2011, 124). Er is evenmin vereist dat een globaal budget voorhanden is (Arbrb. Mechelen 20 februari 1980, RW 1980-81, 792; Arbrb. Brussel 2 februari 2010, Soc. Kron. 2011, 121). In een arrest van 9 oktober 2017 oordeelde het Hof van Cassatie dat, om in het kader van de werkloosheid te kunnen besluiten dat twee of meer personen die onder hetzelfde dak leven, hun huishoudelijke aangelegenheden hoofdzakelijk gemeenschappelijk regelen, het niet volstaat dat zij een economisch-financieel voordeel halen uit het delen van de woning, maar ook dat zij hun activiteiten en andere huishoudelijke aangelegenheden, zoals het onderhoud van de woning en eventueel het inrichten ervan, de was, de boodschappen, het bereiden en nuttigen van de maaltijden gemeenschappelijk verrichten en daarvoor eventueel financiële middelen inbrengen (Cass. 9 oktober 2017, AR nr. S.16.0084.N, www.cass.be). De nadruk wordt hier dus gelegd op het sociale aspect. Dit sociaal criterium vindt ook in de definitie van de Besluiten van de Vlaamse Regering een duidelijke weerklank. Het elkaar ondersteunen op het gebied van het regelen van het huishouden volstaat volgens dat besluit immers om te kunnen besluiten tot een feitelijk gezin, zonder dat er noodzakelijk sprake moet zijn van enige financiële verwevenheid of economisch voordeel. Dit blijkt duidelijk uit de zinsnede 'hetzij financieel, hetzij op een andere ondersteunende manier'."

* De conclusie in het verslag van de gezinsinspecteur luidt als volgt:

*** 06/10/2023 Consultatie Kring:

Moeder woont met haar dochter in de
..... is intussen overleden op 11/02/2023.

*** 20/02/2023 en 16/10/2023 Onaangekondigde controle ter plaatse bij in de
.....,: afwezig

*** 16/10/2023 Buurtonderzoek bij in de ,

Buur 1 zegt: "Ik weet niet hoe lang maar heeft een jaar of 2 ergens anders gewoond. Ze is van februari dit jaar terug."

Buur 2 zegt: "Ze woonde van in 2021 tot 02/2023 in ... bij een heel oude man. Na het overlijden van die man is ze hier terug komen wonen."

*** 16/10/2023 Buurtonderzoek in de, (adres waar de overleden woonde):

Gesprek met allens op het domein van het huis waar de overleden woonde.

Betrokkene verklaart dat:

- Hij sedert 2014 bijna dagelijks langs ging bij om hem gezelschap te houden en zijn boodschappen te doen
- Dat dit veranderde vanaf begin 2021 toen daar meer en meer kwam
- daar eerst kwam maar 's avonds weer naar huis ging
- daar vanaf mei/juni 2021 permanent bleef slapen met haar dochter
- hem had vervangen om de boodschappen van te doen
- De moeder en broer van daar ook dikwijls op bezoek kwamen
- Het domein eigendom was van, de zoon van, en die in ... woont

Een buur zegt: " woont hier in het huis van niet meer sedert de week na het overlijden van Ze kwam hier al regelmatig vanaf eind 2020 en verbleef er constant vanaf mei 2021."

*** 18/10/2023 Mail van Fluvius over verbruik op haar domiciliëadres:

Sedert 2019 rond de 1000 KWH verbruik per jaar elektriciteit (laatste datum 14/02/2023).

Het gaat wel om schattingen.

Vanaf 2018 geen gasverbruik meer. Het contract voor gas is afgesloten op 21/05/2019.

*** 19/10/2023 Mail van De Watergroep over het waterverbruik op haar domiciliëadres:

Van 14/10/2019 tot 16/12/2020: nog 23 m³ verbruik

Van 16/12/2020 tot 22/05/2022: slechts 7 m³ verbruik

Van 23/05/2022 tot 22/03/2023: slechts 3 m³ verbruik

**** 25/10/2023 Aangekondigde controle ter plaatse bij in de,
.....: is aanwezig maar weigert een controle.*

..... verklaart aan de deur dat:

- Ze nu geen tijd heeft omdat ze haar dochter naar school moet brengen en ze griep heeft*
- Ze op een andere dag controle wil en ze zelf contact gaat opnemen*
- Ze mij telefonisch verwittigd had dat de controle niet kon doorgaan (dat klopt niet)*

Nieuwe mail gestuurd naar betrokkene op 25/10/2023 om een afspraak te maken.

Herinnering gestuurd op 31/10/2023 en 20/11/2023. Geen reactie ontvangen.

**** 31/10/2023 Telefonisch onderhoud met, zoon van*

..... verklaart dat:

- Hij in ... woont maar hij wist dat en haar sedert begin 2021 permanent bij zijn vader woonden en dit tot de week na het overlijden van zijn vader.*
- Hij tussen het overlijden en de begrafenis van zijn vader aankwam aan zijn eigendom in Waregem waar zijn vader woonde maar niet binnen kon.*
- Hij daarop opbelde en zij meteen de poort open deed*
- Hij haar toen heeft meegedeeld dat ze het huis direct en definitief moest verlaten*
- Hij geweigerd heeft op de begrafenis van zijn vader*

**** 06/11/2023 Telefonisch onderhoud met, ex-partner van*

..... (arts) verklaart dat:

- de detective die moest in de gaten houden, ingehuurd was door, de zoon van (reden was 'vrees voor erfenisbejag')*
- dat bij de wissel van het verblijf van hun dochter vanaf begin 2021 nooit thuis was in maar net kwam aangerezen met de auto en na het oppikken van haar dochter meteen weer vertrok*
- na een tijdje zijn dochter moest afgezet worden in*
- hij kort voor het overlijden van 's nachts in paniek werd opgebeld door zijn ex-partner met de vraag of hij onmiddellijk naar kon komen omdat bloed aan het spugen was*
- hij toen niet is langs geweest maar er voor gezorgd heeft dat betrokkene met spoed kon worden opgenomen in het ziekenhuis waar hij werkt*

- enkele dagen later in een gesprek met hem bevestigde dat en haar dochter al geruime tijd bij hem inwoonden
- Hij in de corona-periode aangifte had gedaan bij de politie van het feit dat zijn dochter die besmet was met corona niet op haar domicilie-adres verbleef maar de politie daar niets mee gedaan heeft
- Hij nadien wel telefoon gekregen heeft van de burgemeester van, die ook advocaat is van de familie van zijn ex-vrouw en bevriend is met de moeder van, met de melding van dat geval van corona geen zaak te maken omdat moeder en dochter dan in een huis van de grootmoeder zouden verbleven hebben
- Hij heeft gehoord dat zijn ex-partner de week na het overlijden van uit het huis van is gezet door de zoon"

Verwerende partij weerhield op basis van de vaststellingen van de gezinsinspecteur (gestaafd op eigen onderzoek, buurtonderzoek, inlichtingen van derden (de zoon van de heer en de ex-partner van verzoekster), het verslag van de privédetective (die door de zoon van de heer werd ingeschakeld in het kader van ‘vrees voor erfenisbejag’) d.d. 31 januari 2022 en een analyse van het verbruik van de nutsvoorzieningen aanvankelijk samenwoonst en feitelijke gezinsvorming in hoofde van verzoekster en de heer in de periode van juni 2021 tot en met januari 2023, waardoor de sociale toeslag en de helft van de leeftijdsbijslag werd teruggevorderd voor die periode, evenals de extra sociale toeslag voor november 2022 en de schooltoeslag voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023.

In het verzoek dat de raadsman van verzoekster richtte aan de Geschillencommissie gaf de raadsman van verzoekster aan dat verzoekster gedurende enige tijd de mantelzorg van de heer was, doch dat zij geen gezin vormen en geen koppel zijn. De Geschillencommissie merkt echter op dat verzoekster aanvankelijk geen attest van mantelzorg bijbracht, hoewel verwerende partij dit op 25 januari 2024 bij verzoekster en aan haar raadsman heeft opgevraagd. Ook het secretariaat van de Geschillencommissie heeft de raadsman van verzoekster per e-mail d.d. 8 april 2024 uitdrukkelijk verzocht om dit attest te bezorgen, waarna de raadsman van verzoekster per e-mail d.d. 14 april 2024 een ‘attest zorgbudget zwaar zorgbehoevende’ d.d. 12 april 2024 bijbracht, document dat door het secretariaat van de Geschillencommissie aan verwerende partij werd bezorgd voor verder onderzoek. Verwerende partij ging op basis van dat attest en op basis van ingewonnen informatie bij de mutualiteit van verzoekster bij beslissing d.d. 18 april 2024 over tot regularisatie van het dossier van verzoekster voor de periode van 1 juni 2022 tot en met 31 januari 2023, waarbij de sociale toeslag, de volledige leeftijdsbijslag en de schooltoeslag voor het schooljaar 2022-2023 opnieuw werden toegekend.

De Geschillencommissie verwijst daarbij naar de volgende (weliswaar daterend van voor de invoering van het Groeipakketdecreet, maar nog steeds) relevante rechtspraak, waaruit blijkt dat ook een bijdrage op een andere manier dan louter financieel kan leiden tot het bestaan van een feitelijk gezin.

Het Hof van Cassatie heeft destijds, in een arrest van 18 februari 2008³, geoordeeld dat tot het bestaan van een feitelijk gezin kan besloten worden, indien de gezinskwesties in onderling akkoord

³ Cass. 18 februari 2008, AR nr. S.07.0041.F.

en volledig of ten minste hoofdzakelijk geregeld worden door het samenvoegen, al is het maar gedeeltelijk, van hun respectieve financiële en andere middelen. Dat een van de samenwonenden geen inkomsten heeft, sluit het bestaan van een feitelijk gezin niet uit.

In zijn latere rechtspraak preciseert het Hof in zijn arrest van 9 oktober 2017⁴ dat vereist is, maar niet volstaat, dat twee of meer personen een economisch-financieel voordeel behalen door een woning te delen. Daarvoor is namelijk ook vereist dat zij taken, activiteiten en andere huishoudelijke aangelegenheden verrichten en daarvoor eventueel financiële middelen inbrengen. Voorbeelden van huishoudelijke aangelegenheden zijn het onderhoud van de woonst, de inrichting ervan, de was, de boodschappen, of het bereiden en nuttigen van de maaltijden.

Het voormelde cassatiearrest van 9 oktober 2017 legde dus de nadruk op de hoofdzakelijkheid van het gemeenschappelijke huishouden. Het Hof vermeldt daarvoor veel feitelijke elementen die bij de beoordeling meespelen.

Concreet veronderstelt de hoofdzakelijkheid van het gemeenschappelijke huishouden het samen vervullen van bepaalde huishoudelijke taken. Er moet niet enkel met dergelijke financiële aangelegenheden rekening worden gehouden, want écht samenwonen betekent ook dat verschillende huishoudelijke taken, onderhoud van de ruimtes, de was, het bereiden van maaltijden, enz. gezamenlijk worden uitgevoerd.

Het Hof heeft deze zienswijze nadien nog eens bekrachtigd in twee latere arresten van 22 januari 2018⁵.

Op basis van de verschillende elementen in het dossier, oordeelt de Geschillencommissie dat er sprake blijkt te zijn van het vormen van een feitelijk gezin in de zin van het BVR Sociale Toeslagen en het BVR Selectieve Participatietoeslagen: er is immers sprake van een leefeenheid waarin twee personen feitelijk samenwonen en samen een huishouden regelen, hetzij financieel, hetzij op een andere ondersteunende manier, wat i.c. het geval is.

Er lijkt i.c. sprake te zijn van samenwoning op duurzame en regelmatige basis waarbij de wetgeving geenszins vereist dat de samenwoning volledig of dagelijks is. Het gaat in het kader van de Groeipakketreglementering om de begrippen 'feitelijk gezin', 'leefeenheid', 'het vormen van het huishouden'. Het gaat niet over de intensiteit van de of zelfs het aanwezig zijn van een amoureuze relatie.

Verzoekster verbleef quasi voortdurend bij de heer in de periode van juni 2021 tot en met januari 2023, waarbij zij hem hulp en bijstand bood, ... Er is geen volledige samenvoeging van financiën of het voorhanden zijn van een gezamenlijke rekening vereist.

Verzoekster mocht dan wel een apart domicilieadres hebben in de periode van juni 2021 tot en met januari 2023, als het samenwonen niet blijkt uit het Rijksregister, kan de vorming van een feitelijk gezin bewezen worden door een controle door de gezinsinspecteur waaruit de feitelijke gezinsvorming blijkt, zoals voorzien in art. 3, §3, 1° BVR Sociale Toeslagen en art. 3, §1, 8° lid, 1° BVR Selectieve Participatietoeslagen.

De raadsman van verzoekster bracht per e-mail d.d. 14 april 2024 een 'attest zorgbudget zwaar zorgbehoevende' bij van de heer d.d. 12 april 2024 waaruit blijkt dat verzoekster voor de periode vanaf 1 juni 2022 tot aan het overlijden van de heer geregistreerd was als diens mantelzorger.

⁴ Cass.9 oktober 2017, AR nr. 16.0084.N.

⁵ Cass. 22 januari 2018, nr. S.17.0039.F; Cass. 22 januari 2018, nr. S.17.0024.F.

De Geschillencommissie wijst er op dat art. 3, § 4, 4° BVR Sociale Toeslagen en art. 3, §2, 9° lid, 4° BVR Selectieve Participatietoelagen bepaalt dat een registratieformulier van de mantelzorger, die niet een persoon is met wie de begunstigde gehuwd is, de vorming van een feitelijk gezin kan weerleggen.

De Geschillencommissie verwijst volledigheidshalve naar art. 3 van de Wet van 12 mei 2014 betreffende de erkenning van de mantelzorger (BS 6 juni 2014), dat het volgende bepaalt:

“§ 1 De mantelzorger is de persoon die doorlopende of regelmatige hulp en bijstand verleent aan de geholpen persoon.

§ 2 [Om de erkenning te verkrijgen, vervult de mantelzorger tegelijkertijd de volgende voorwaarden:

1° een vertrouwensrelatie of een nauwe, affectieve of geografische relatie opgebouwd hebben met de geholpen persoon;

2° een bestendig en daadwerkelijk verblijf in België hebben;

3° ingeschreven zijn in het bevolkings- of vreemdelingenregister in de zin van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.]

§ 3 Daarnaast moeten de volgende uitoefeningsvoorwaarden vervuld zijn:

1° de bijstand en hulp niet beroepshalve, kosteloos en in samenwerking met ten minste een professionele zorgverlener verstrekken;

2° rekening houden met het levensproject van de geholpen persoon.

§ 4 Per geholpen persoon kan of kunnen de mantelzorger(s), met het akkoord van de geholpen persoon of zijn wettelijke vertegenwoordiger, een erkenningsaanvraag indienen door middel van een verklaring op erewoord bij het ziekenfonds van de mantelzorger(s).”

Art. 3bis § 2 bepaalt dat de Koning de procedure voor de aanvraag tot erkenning en de aanvraag voor het verkrijgen van de sociale rechten bepaalt.

Art. 4/3 bepaalt:

“De mantelzorger dient, met het akkoord van de geholpen persoon of zijn wettelijke vertegenwoordiger, een erkenningsaanvraag in bij het ziekenfonds door middel van een verklaring op erewoord.”

Art. 4 van het Koninklijk Besluit van 16 juni 2020 tot uitvoering van de wet van 12 mei 2014 betreffende de erkenning van de mantelzorger en de toekenning van sociale rechten aan de mantelzorger (B.S. 25 juni 2020) bepaalt daarbij nog het volgende:

“De mantelzorger dient de aanvraag tot erkenning bedoeld in artikel 4/3 van de wet bij zijn ziekenfonds in door middel van de verklaring op erewoord waarvan het model als bijlage bij dit besluit is gevoegd. De verklaring op erewoord die door het ziekenfonds gebruikt wordt, moet minstens de elementen uit het model bevatten. Het model kan door de bevoegde minister aangepast worden.”

Aangezien de raadsman van verzoekster een ‘attest zorgbudget zwaar zorgbehoevende’ bezorgde waarin verzoekster werd aangeduid als mantelzorger, bezorgde het secretariaat van de Geschillencommissie dit document aan verwerende partij teneinde het recht van verzoekster op een sociale toeslag in de periode van juni 2021 tot en met januari 2023 en het recht op de schooltoeslag tijdens de schooljaar 2021-2022 en 2022-2023 desgevallend opnieuw te onderzoeken, rekening houdend met het bijgebrachte attest. Verwerende partij ging op basis van dat attest bij beslissing d.d. 18 april 2024 over tot regularisatie van het dossier van verzoekster voor de periode van 1 juni 2022 tot en met 31 januari 2023.

Er wordt door de raadsman van verzoekster echter geen attest van mantelzorg bijgebracht voor de periode van 1 juni 2021 tot en met 31 mei 2022 die de samenwoning van verzoekster en de heer in die periode weerleggen. Voor de periode van 1 juni 2021 tot en met 31 mei 2022

heeft verwerende partij bijgevolg terecht rekening gehouden met het inkomen van verzoekster en de heer en is zij bijgevolg terecht overgegaan tot terugvordering van de sociale toeslag en de helft van de leeftijdsbijslag en de selectieve participatietoeslag voor het schooljaar 2021-2022.

6. Beslissing

Gelet op het Decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (BS 31 juli 2018), artikelen 104-114;

Gelet op het Besluit van 29 juni 2018 van de Vlaamse Regering betreffende de oprichting van een commissie van beroep tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan;

Gelet op de regularisatie van het dossier door verwerende partij bij beslissing d.d. 18 april 2024 voor de periode van 1 juni 2022 tot en met 31 januari 2023 op basis van het door de raadsman van verzoekster bijgebrachte attest van mantelzorg van de mutualiteit;

Na beraadslaging en om al de voormelde elementen, oordeelt de Geschillencommissie dat de vordering van verzoekster voor de periode van 1 juni 2021 tot en met 31 mei 2022 ontvankelijk doch **ongegrondd** is in die zin dat dient te worden vastgesteld dat verzoekster in die periode samenwoonde en een feitelijk gezin vormde met de heer overeenkomstig artikel 1, 2° juncto art. 3, §3, 1° BVR Sociale toeslagen en art. 3, §2, eerste lid, juncto art. 3, §2, 8° lid, 1° BVR Selectieve Participatietoelagen en dat verzoekster geen bewijzen bijbrengt om de samenwoning in die periode te weerleggen.

Zodoende dient de betwiste beslissing van verwerende partij d.d. 12 december 2023 met betrekking tot die periode te worden bevestigd; verwerende partij is bijgevolg terecht overgegaan tot terugvordering van de sociale toeslag en de helft van de leeftijdsbijslag voor de periode van 1 juni 2021 tot en met 31 mei 2022 en de selectieve participatietoeslag voor het schooljaar 2021-2022.

Aldus uitgesproken te Brussel op **23 augustus 2024**;

De commissie was samengesteld uit:

De heer Herman Verlinden, voorzitter;

De heer Ignace Lambert (Opgroeien regie) en de heer Maarten Vankeersbilck (KidsLife), leden.

Opgemaakt in drie originele exemplaren, waaronder één exemplaar voor elke partij.

Er kan beroep tegen deze beslissing worden ingesteld bij de griffie van de Arbeidsrechtbank te, afdeling,,

De partijen beschikken hiervoor over een termijn van drie maanden te rekenen vanaf de derde dag na de datum van de kennisgeving van deze beslissing (art. 115, § 1, eerste lid van het Decreet van 27 april 2018 en art. 22, derde lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 2018).

De voorzitter

De secretaris

H. Verlinden

M. Serlippens